

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการนำเสนอทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้

ความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร วิชาภาษาอังกฤษ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลการใช้หลักสูตร หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จุดมุ่งหมายทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตร

ขอบเขตและความหมายของคำว่า "หลักสูตร" นั้น ได้มีผู้ให้นิยามไว้หลายแนวทาง แตกต่างกันออกไป ทั้งในขอบเขตที่กว้างไปจนถึงขอบเขตที่แคบเฉพาะเจาะจงลงไป ทั้งในความหมายที่เป็นนามธรรมไปสู่ความหมายที่เป็นรูปธรรมปรากฏชัดเจน อาทิเช่น

บอบบิทท์ (Bobbitt, 1974) ให้นิยามของหลักสูตรว่า "หลักสูตร คือรายการของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องปฏิบัติและจะต้องประสบโดยการพัฒนาความสามารถเพื่อที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้คืออันจะเป็นพื้นฐานในการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในที่สุด"

ดอล (Doll, 1982) ให้นิยามของหลักสูตรว่า "หลักสูตรของโรงเรียนเป็นประสบการณ์ทั้งหมดซึ่งเด็กจะต้องได้รับภายใต้คำแนะนำของโรงเรียน"

ฮาส (Hass, 1987) ให้ความหมายของหลักสูตรครอบคลุมสาระ 4 ประการ คือ

1. แนวทางการศึกษาต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้เขียนไว้และวัสดุหลักสูตร
2. เนื้อหาวิชาที่สอนแก่ผู้เรียน

3. วิชาการต่าง ๆ ที่จัดไว้ในโรงเรียน

4. ประสบการณ์ที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นภายใต้คำแนะนำของโรงเรียน

ทั้งนี้ได้ให้คำนิยามของหลักสูตรว่า "หลักสูตร คือประสบการณ์ทั้งหมดที่ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับตามแผนการเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายทั่วไป และสัมพันธ์กับจุดประสงค์เฉพาะซึ่งถูกกำหนดขึ้นในแต่ละภาคเรียนภายใต้กรอบของทฤษฎีและงานวิจัย หรือการฝึกปฏิบัติในวิชาชีพต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ทาบ (Taba, 1962) กล่าวถึงหลักสูตรเช่นเดียวกันว่า "หลักสูตรเป็นแผนเพื่อการเรียนรู้"

อย่างไรก็ตามขอบเขตและความหมายของหลักสูตรที่มีผู้ให้นิยามนี้ สังก อุตรานันท์ (2527) ได้แบ่งประเภทของคำนิยามออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก
3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
5. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง
6. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างครูและนักเรียนและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
8. หลักสูตรในความหมายอื่น ๆ เช่น กิจกรรมที่จัดนอกห้องเรียน ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหวัง

จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าหลักสูตรหมายถึงข้อกำหนดในเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่ออธิบายรายละเอียดและขอบข่ายของจุดหมาย หลักการ

โครงสร้าง อัตราเวลาเรียน เนื้อหากิจกรรม และมวลประสบการณ์ต่าง ๆ แนวทางหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล รวมทั้งความมุ่งหวังด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องการดำรงชีวิตในวันข้างหน้าตามที่สังคมต้องการ

ในตัวหลักสูตรเองไม่ว่าจะออกแบบในลักษณะใดจำเป็นอย่างไรที่จะต้องวางองค์ประกอบในหลักสูตรเอาไว้เป็นปกติเสมอ เพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องและเป็นลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันได้ซึ่ง สังกัด อุทรานันท์ (2527) ได้เสนอลำดับขององค์ประกอบในหลักสูตรดังนี้คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งควรมีทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและแหล่งวิชาการในชุมชน
5. การประเมินผล

ส่วน ชำรง บัวศรี (2531) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรซึ่งขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่างคือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
2. จุดประสงค์การเรียนการสอน (Instructional Objectives)
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences)
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies)
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Media and Materials)
6. การประเมินผล (Evaluation)

นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายแนวทาง ซึ่งมีความสอดคล้องกัน เช่น พันัส หันนาคินท์ (2529) กล่าวว่าในการสร้างหลักสูตรและเขียนออกมาใช้เป็นที่ประจักษ์ชัดนั้น หลักสูตรจะต้องประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบดังนี้คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาของหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งต้องมีเครื่องช่วยสร้างความกระจำแก่ครู มีคู่มือหลักสูตร ตำราเรียนที่ควรจะใช้ประกอบการสอน การวางแผนการสอน แบบการสอนและวิธีประเมินผล

เช่นเดียวกับ พจน์ สะเพียรชัย (2525) ที่กล่าวเน้นว่าหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพหรือองค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละด้าน คือ

1. ปรัชญาและปัญหา
2. จุดหมาย
3. เนื้อหาวิชาและรายละเอียดของเวลา
4. กระบวนการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
6. การบริหารหลักสูตรและการบริหารวิชาการ

ซึ่งสอดคล้องกันกับ สุ่มน อมรวิวัฒน์ (2524) ที่เสนอความเห็นเห็นว่าหลักสูตรควรประกอบด้วย

1. จุดหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ
2. รายละเอียดเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน เวลา และอัตราเวลาเรียน
3. รายละเอียดของหัวข้อวิชาในแต่ละหมวดและประสบการณ์ทั้งหมด
4. กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. กิจกรรมของโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการและประสบการณ์ของนักเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ องค์ประกอบของหลักสูตรควรต้องมีส่วนที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระและกิจกรรม
3. แนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

การพัฒนาหลักสูตร

คำว่า การพัฒนา ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Development" ซึ่งมีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกหมายถึงการทำให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่งหมายถึงทำให้เกิดมีขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรกหมายถึงการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย (สังัด อุทรานันท์, 2527)

ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สิ่งที่จะต้องกระทำเป็นประการแรก คือการกำหนดความมุ่งหมาย ในการกำหนดความมุ่งหมายจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยา ปรัชญา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม จริยธรรม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งแวดล้อมตัวผู้เรียน และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาปัจจัยดังกล่าวจะได้นำมาใช้เป็นรากฐานในการเลือกเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะนำเข้ามาบรรจุในหลักสูตร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่ได้กำหนดไว้ในความมุ่งหมาย (บุญมี เฌรยอด, 2536)

สำหรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้น สุจริต เพียรชอบ (2529) ได้เสนอแนะกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำหลักสูตร ซึ่งอาจได้มาจากผล การวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ

2. ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดังปณิธานหรือปรัชญาของสถาบัน เพื่อเป็นแนวทางวางวัตถุประสงค์ เลือกเนื้อหา จัดประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ และการเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด

3. วางวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของสถาบันว่าเป็นเช่นไร

4. เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมที่จะนำมาใส่ไว้ในหลักสูตร

5. จัดตั้งคณะกรรมการหรืออนุกรรมการพิจารณาเรื่องความสมดุลย์ของหลักสูตร

6. คณะกรรมการหลักสูตรประชุมพิจารณาจัดทำหลักการ วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตร

7. คณะกรรมการ อนุกรรมการ หรือกลุ่มบุคคลจัดเนื้อหาวิชาในแต่ละหมวด

8. หลังจากที่ทำหลักสูตรแต่ละหมวดวิชาเรียบร้อยแล้ว ควรนำเข้าสู่ที่ประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ

9. แต่ละหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา จัดทำประมวลรายวิชาซึ่งเป็นรายละเอียดของแต่ละวิชา

10. คณะกรรมการตกลงเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล

11. การบริหารหลักสูตรและการบริการทางวิชาการ

12. การประเมินผลหลักสูตร

13. การปรับปรุงหลักสูตร

รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินหลักสูตร

5. การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปแล้วการพัฒนาหลักสูตรควรมีกระบวนการเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คัดเลือกเนื้อหาสาระและกิจกรรม เสริมประสบการณ์และจัดลำดับความต่อเนื่อง กำหนดแนวทางวัดผลและประเมินผล ทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำหลักสูตรไปใช้พร้อมปรับปรุงแก้ไขต่อไป

การจัดทำหลักสูตร

ด้วยหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะการที่จะให้ครู ดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ตัวหลักสูตรจะต้องกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ไว้อย่างละเอียดชัดเจนโดยเฉพาะในด้านเนื้อหาและมวลประสบการณ์ที่จะให้แก่ผู้เรียน สำหรับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เน้นด้านไวยากรณ์ เป็นการปฏิบัติจริงเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ธารง บัวศรี (2531) ได้เสนอวิธีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. วิธีประชุมอภิปรายในแง่ของหลักวิชา
2. วิธีประชุมให้ความคิดเห็นต่อคำถามโดยตรง
3. วิธีประชุมพิจารณาจุดมุ่งหมายที่มีอยู่แล้ว
4. วิธีศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของสังคมและของผู้เรียนทุก ๆ ด้าน

การได้มาซึ่งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วยวิธีการต่าง ๆ นี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นก่อนจัดทำหลักสูตร อาทิเช่นความมุ่งหมายของโรงเรียน ความรู้ ของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน ทรัพยากรอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และอาคารสถานที่ อย่างไรก็ตามการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับความ มุ่งหมายของการศึกษา หรือปณิธานการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ซึ่งองค์ประกอบของปณิธานการศึกษาควรมีเนื้อหาสาระสำคัญ 3 ประการ คือ (สุมิตร คุณานุกร, 2523)

ประการแรก เกี่ยวกับหน้าที่และข้อผูกพันของสถาบันการศึกษา หมายถึงการแสดง เจตจำนงว่าการศึกษานั้นจัดขึ้นเพื่อใคร ก่อให้เกิดผลการพัฒนาทางด้านใดบ้าง

ประการที่สอง ปิธานต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความรู้ที่บิตเป็นหลักการในการให้ การศึกษาแก่ผู้เรียน ลักษณะของความรู้นั้นหมายถึง เป็นความรู้ประเภทอะไร เมื่อเรียนไปแล้ว จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์อะไร

ประการที่สาม ปิธานต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะและคุณสมบัติของผู้ที่จบการศึกษาไป แล้วว่าจะเป็นคนกลุ่มใดที่มีคุณลักษณะมีความรู้ ความคิด และค่านิยมอย่างไร

ในการกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร อาจใช้องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวแล้ว คือ บทบาทหน้าที่ ข้อผูกพัน ลักษณะของความรู้ และคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา ในหลักสูตรนั้น

หลังจากที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและพิจารณาโครงสร้างของหลักสูตรแล้ว งานขั้นต่อไปก็คือการกำหนดเนื้อหาหรือสิ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ เนื้อหาของหลักสูตรเป็นองค์ ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในหลักสูตร ทั้งนี้เพราะเนื้อหาและกิจกรรมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในหลักสูตรนั้น Wulf and Schave (1984) ได้กำหนดวิธีการดังนี้ คือ

1. การกำหนดเนื้อหาโดยวิธีการวิจัยค้นคว้า (Identifying Content through Research) เป็นการกำหนดกรอบความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นโดยมีพื้นฐานทางทฤษฎี รายงาน เอกสาร ที่มีผู้ได้ศึกษาไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาเนื้อหา
2. กำหนดเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (Identifying Content with an Expert) โดยวิธีตามผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ผู้เชี่ยวชาญจะให้ข้อมูลที่มีคุณค่าแก่นักพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีทัศนคติที่กว้างไกลในเรื่องนั้น และเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหา วิธีนี้ช่วยประหยัด เวลาในการศึกษา
3. กำหนดเนื้อหาโดยผู้ร่วมงาน (Identifying Content by Participants) วิธีนี้คณะผู้ทำงานด้านหลักสูตรก็คือผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง โดยอาจจะศึกษาว่า เนื้อหาอะไรที่มีอยู่แล้ว จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ แต่ในที่สุดคณะผู้ทำงานจะต้องทำการสังเคราะห์จากข้อมูลทั้งหมดที่ รวบรวมมา วิธีนี้เหมาะในกรณีที่ยังไม่มีทฤษฎี และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

4. กำหนดเนื้อหาโดยวิธีวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Identifying Content through Needs Assessment) เป็นการกำหนดเนื้อหาในกรณีไม่มีหลักสูตรอยู่ก่อน นักพัฒนาหลักสูตรมักจะมีคำถามว่า ควรจะเริ่มต้นที่จุดใด การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เป็นวิธีที่เป็นประชาธิปไตยที่สุดในการคัดเลือกเนื้อหา เป็นกระบวนการที่หลายฝ่ายมีโอกาสเข้าร่วม เช่น การสัมภาษณ์ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปกครอง นักเรียน นักการเมือง ผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาที่บุคคลเหล่านี้ประสบและต้องการที่จะแก้ไข หลังจากที่รวบรวมข้อมูลจากทุกฝ่ายแล้วก็จะหาข้อยุติ โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและเนื้อหาที่สำคัญที่เฉพาะเจาะจง

อย่างไรก็ตามการจัดเนื้อหาสาระเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะจัดในรูปแบบใดย่อมต้องให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพราะแบบของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลอีกด้วย สำหรับการจัดเนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษนั้น สุมิตรา อังควัตนกุล (2535) ได้กล่าวถึงการกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่าน มาอาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. การจัดเนื้อหาหลักสูตรแบบเน้นโครงสร้าง (Structural Syllabus Design) เป็นการจัดเนื้อหาหลักสูตรแบบเน้นโครงสร้างโดยให้ความสำคัญกับรูปแบบของภาษาเป็นอันดับหนึ่ง และเนื้อหาทางศัพท์เป็นอันดับรอง ในการจัดเนื้อหาหลักสูตรจึงดูจากไวยากรณ์เป็นหลัก โดยถือรูปแบบโครงสร้างเป็นหน่วยพื้นฐานในการเรียน มีการเลือกและกำหนดรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ที่ต้องการจะสอน และเรียงลำดับรูปแบบโครงสร้างเหล่านั้น การจัดเนื้อหาหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะสภาพบทเรียนไม่น่าสนใจเท่าที่ควร เพราะยึดเนื้อหาเป็นหลัก (Subject-mattered Center)

2. การจัดเนื้อหาหลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์ (Situational Syllabus Design) เป็นการจัดเนื้อหาหลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์บนพื้นฐานแห่งความเชื่อที่ว่าภาษาเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ที่เป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมทางภาษา

ในการจัดเนื้อหาของหลักสูตรยังอิงเนื้อหาทางด้านไวยากรณ์อยู่เหมือนกับแบบแรกแต่ต่างกันตรงจุดที่ว่าหลักสูตรนี้จะเน้นที่ความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์มากกว่าเนื้อหาหรือรูปแบบทางภาษา ดังนั้นหลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์เป็นหน่วยพื้นฐานในการจัดการสอนและในแต่ละสถานการณ์จะประกอบด้วยคำศัพท์ และ โครงสร้าง ผู้วางหลักสูตรพยายามจะคาดคะเนสถานการณ์ที่ผู้เรียนอาจจะต้องประสบในชีวิตจริง

หลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์ยังมีจุดบกพร่องอยู่หลายด้าน อาทิเช่น ผู้เรียนอาจจะพูดสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยไม่จำเป็นจะต้องอยู่ภายใต้การกำหนดสถานการณ์เสมอไป และในขณะที่เดียวกันรูปแบบทางภาษาอาจจะไม่เกี่ยวกับสถานที่หรือสถานการณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น กล่าวคือภาษาที่ต้องการสอนอาจไม่สามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ได้ทุกอย่าง การที่ผู้พูดเลือกจะพูดประโยคใดนั้นมักขึ้นอยู่กับเจตนาและวัตถุประสงค์ของผู้พูดมากกว่าสถานที่ นอกจากนี้หลักสูตรแบบเน้นสถานการณ์ไม่อาจจะจัดอันดับสิ่งที่จะสอนได้ง่ายนัก เพราะอาจมีโครงสร้างทั้งยากและง่ายต่างกันอยู่ในสถานการณ์เดียวกันก็ได้

3. การจัดเนื้อหาหลักสูตรแบบเน้นหน้าที่และการสื่อความหมาย (Functional Notional Syllabus Design) มีลักษณะสำคัญคือ เน้นสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสาร มีการวิเคราะห์ความจำเป็นของผู้เรียนที่จะใช้ภาษาในการแสดงความคิด หรือความหมายใด ๆ เน้นภาษาในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษา หรือความตั้งใจของผู้พูด ไวยากรณ์ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพราะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ใช้ภาษาในการสื่อสารได้ และให้ความสำคัญกับสถานการณ์ที่ใช้ภาษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษา และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วย และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมไว้ในคำอธิบาย

หลักสูตรอย่างชัดเจน โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้จัดอบรมครูผู้สอนที่ใช้หลักสูตรนี้ ซึ่งมีการจัดทำเอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาด้วย โดยได้เสนอแนะหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อเสนอแนวทางให้ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ที่เน้นให้มีการเรียนการสอนในรูปแบบของทักษะกระบวนการต่าง ๆ

ในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง (กรมวิชาการ, 2534) ได้กล่าวถึงกระบวนการ 2 ลักษณะ คือ

1. จัดกิจกรรมให้เป็นกระบวนการ หมายถึง การมีขั้นตอนต่าง ๆ ให้เด็กได้แสดงออกหรือปฏิบัติโดยใช้ร่างกาย ความคิด การพูดในการเรียนเพื่อให้เกิดผลลัพธ์คือได้ความรู้หลังจากทำกิจกรรม
2. พัฒนาให้เด็กเกิดความสามารถเชิงกระบวนการ หมายถึง การปลูกฝังให้เด็กมีความสามารถในการปฏิบัติเป็นขั้นตอนติดตัวไปใช้ในชีวิตจริง

การเลือกประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เป็นการฝึกหัดให้ได้ใช้สติปัญญาและความคิด เกิดทักษะความสามารถทางการปฏิบัติ และลักษณะทางด้านจิตพิสัยต่าง ๆ ซึ่งทัศนีย์ ศุภเมธี (2532) ได้เสนอแนะถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สามารถทราบถึงพฤติกรรมที่ต้องให้เกิดขึ้น
2. สามารถทราบถึงวิธีการว่า วิธีการใดจะนำไปสู่ผลของพฤติกรรมที่ต้องการนั้น
3. การจัดและเลือกกิจกรรม ควรจะนำมาแต่สิ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริง

การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอนเป็นความพยายามเสริมสร้างให้นักเรียนรู้จักใช้ทักษะและความสามารถที่ได้เรียนรู้มา และทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนอยากรู้

ต่อไปอีก เมื่อเรียนรู้แล้วก็ยังรู้สึกไม่ยากทั้งสิ่งที่ได้เรียนรู้มานั้นไป แต่มีความอยากจะค้นคว้าต่อไปอีก ดังนั้นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับ หรือทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องมีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต การเรียนการสอนนั้นไม่สามารถจะแยกพฤติกรรมทางด้านความรู้ (Cognitive) กับด้านทัศนคติ ค่านิยม ความซาบซึ้ง หรือเรียกว่า จิตพิสัย (Affective) ออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดในการจัดประสบการณ์การเรียน จะต้องส่งเสริมความต้องการของคนให้เข้าใจสังคม เข้าใจบุคคล และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้ สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่คีนัน (สุนน อมรวิวัฒน์, 2526) ควรมีลักษณะดังนี้

1. พัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน
2. ใ้เราให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วม
3. ใ้มีโอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
4. ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่นักเรียน
5. ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523) ควรที่จะคำนึงถึงพื้นฐานทางด้านจิตวิทยา 3 ประการด้วยกันคือ

1. ขั้นการสำรวจ (Exploring) ขั้นการสำรวจหาประสบการณ์ พิจารณาว่าทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวจะทำให้เกิดความสนใจหรือไม่ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

- 1.1 การใช้เวลา (Time)
- 1.2 การให้โอกาส (Opportunity)
- 1.3 กระบวนการ (Process)
- 1.4 การค้นพบด้วยตนเอง (Discover yourself)

การสำรวจนี้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสภาพการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นในการศึกษาต่อไป

2. **ขั้นบูรณาการ (Integration)** เป็นลำดับขั้นที่เกิดขึ้นจากภายหลังของการสำรวจ การรวบรวมข้อมูล โครงสร้างแนวความคิด ความคิดรวบยอด ความจำ การเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมา จะสามารถหลอมรวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกันให้สมบูรณ์ขึ้น

3. **ขั้นการถ่ายโยงความรู้สึก** ขั้นนี้รวมถึงค่านิยม การเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดความคิดรวบยอด เกิดแนวคิดในการแก้ปัญหาขึ้นในตนเอง อันเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้จากข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีความเหมาะสมสำหรับตนเอง เพราะนั่นหมายถึงตนเองเกิดเกิดความคิดขั้นวิจาร์ณาญาณ สามารถถกเถียง เปรียบลำดับขั้นตอนได้ว่า อะไรควรจะทำก่อนหลัง สามารถเรียงลำดับความรู้ได้ การถ่ายโยงความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนเอง เกิดแรงบันดาลใจ เกิดแนวความคิดที่จะพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ต่อไป

ด้วยเหตุที่วิทยาการหรือวิชาความรู้ต่าง ๆ ได้ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ประกอบกับความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนขณะเมื่ออยู่ในโรงเรียนมีขอบเขตจำกัด การสอนให้ผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง การฝึกฝนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีลักษณะนิสัยที่จะทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีระเบียบแบบแผน ขั้นตอนการสอนโดยเน้นกระบวนการจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้

แหล่งของกระบวนการที่ครูสามารถจะนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจดัดแปลงมาจากกระบวนการประเภทต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2534) ได้เช่น

1. กระบวนการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยา เช่น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการเรียนรู้ความคิดของ Gagne, Bruner, Ausubel, Bloom กระบวนการปรับปรุงพฤติกรรมของ Skinner กระบวนการสังคมของ Bandura กระบวนการเรียนภาคปฏิบัติของ Simpson เป็นต้น

2. กระบวนการของศาสตร์ต่าง ๆ เช่น กระบวนการเรียนภาษา กระบวนการเรียนคณิตศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ กระบวนการเรียนสังคมศึกษา กระบวนการทางวิชาอาชีพ กระบวนการทางศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ พลศึกษา เป็นต้น

3. ทักษะกระบวนการ 9 ประการ ตามแนวการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ซึ่งจะพัฒนาคุณสมบัติประจำตัวนักเรียนในด้านการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ปฏิบัติเป็น และมีเจตคติที่ดีต่อการคิดการปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ค้ำชู ควรที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ รู้จักคิดค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยครูจะเป็นผู้วางแผนการสอน กำหนดกิจกรรมโดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของผู้เรียนด้วย

การวัดผลและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผล เป็นกิจกรรมที่มีการดำเนินงานอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน การวัดผลจึงเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน และเป็นการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแทนคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ทำกรประเมินแล้ว นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งอาจจะเป็น "เกณฑ์ปกติ" (Norms) หรือ "มาตรฐาน" (Standard) ของสิ่งที่ทำการประเมิน (สมบัติ คชสิทธิ์, 2536) ในปัจจุบันนี้การศึกษาได้ใช้การวัดและประเมินผลในระบบการเรียนการสอนอยู่ 4 อย่างด้วยกันคือ (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2527)

1. การประเมินเพื่อจัดสรรผู้เรียน ในการประเมินแบบนี้มีจุดประสงค์ที่จะได้ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อนำไปจัดจุดเริ่มต้นของชนิดการเรียนและแบบของกิจกรรมในการเรียน การประเมินแบบนี้จะใช้วิธีการสอนด้วยความพร้อม ความถนัด หรือใช้การรายงานตนเอง การสังเกต และทำการเรียนการสอนที่ใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก็จะใช้วิธีการประเมินจุดประสงค์เบื้องต้นเป็นสำคัญ ในรูปแบบง่าย ๆ ก็คือการทดสอบก่อนสอนนั่นเอง

2. การประเมินผลระหว่างการสอน การประเมินแบบนี้จะเป็นการประเมินที่อาจไม่ต้องมีพิธีรีตองอะไร ไม่จำเป็นต้องมีเวลาเป็นช่วงพิเศษเพื่อทำการประเมิน เพียงแต่ใช้เครื่องมือวัดให้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์แล้ว

หรือยัง การประเมินในแบบนี้มักถือกันว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ควรรวมเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผสมผสานกลมกลืนกันไปได้เลย

3. การประเมินเพื่อวินิจฉัย การประเมินในหน้าที่วินิจฉัยนี้อาจรวมอยู่ในการประเมินระหว่างการสอนได้เลย ถ้าใช้การประเมินตามจุดประสงค์ดำเนินการเป็นหลักยึด การประเมินแบบนี้มุ่งที่จะชี้บ่งว่า ถ้าผู้เรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้ เป็นเพราะข้อบกพร่องใด ต้องสอนเพิ่มเติมฝึกหัดเพิ่มเติมในเรื่องใด เช่น อาจมีความพร้อมที่ขาดตกบกพร่องไปที่ผู้สอนอาจมิได้ระมัดระวังหรือเน้นให้มาก แต่มีความสำคัญต่อการเรียนมาก จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ปลายทางได้

4. การประเมินผลหลังการสอน เมื่อได้ทำการสอนไปจนสิ้นสุดระยะเวลาหนึ่ง หรือกลุ่มพฤติกรรมตอนหนึ่งแล้ว ก็มีการสอบวัดในผลการเรียนรู้รวม ๆ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบดูว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้จริง ๆ การสอบวัดเพื่อประเมินผลรวมนี้ บางทีผู้ประเมินอาจต้องการประเมินในสิ่งที่กว้างขวางไปกว่าจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นแล้วก็ได้

สำหรับการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้น ได้กำหนดให้ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน ระหว่างภาคเรียนให้ผู้สอนประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสมุดประจำชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนและเพื่อประเมินผลการผ่านจุดประสงค์เมื่อถึงปลายภาคเรียนหลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนทุกกิจกรรมแล้ว ให้มีการประเมินผลการเรียนปลายภาค โดยให้เลือกประเมินเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในภาคเรียนนั้น

การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ถ้านักเรียนมีความรู้ความสามารถต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของจุดประสงค์ ให้ผู้สอนวินิจฉัยหาข้อบกพร่องของนักเรียนแล้วสอนซ่อมเสริม

โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ให้โรงเรียนแยกประเมินต่างหากเพื่อพิจารณาความก้าวหน้าจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน และไม่นำมาพิจารณาตัดสินผลการเรียน (กรมวิชาการ, 2534)

โดยสรุปแล้วสิ่งที่มีความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษก็คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดเนื้อหาในหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้จุดประสงค์การเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การกำหนดหลักการและโครงสร้างของหลักสูตร แนวทางในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรนี้ด้วย

การใช้หลักสูตร

หลักสูตร เปรียบเสมือนตัวชี้นำของการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุสู่ความสำเร็จที่ต้องการ การใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยเฉพาะหลักสูตรรายวิชาที่จัดสร้างขึ้นมานั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนสำคัญที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหารและครูผู้สอนนั่นเอง มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักการและแนวคิดในการใช้หลักสูตรมากมาย อาทิ เช่น สมิตร์ คุณานุก (2523) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดบัจจับและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้หลักสูตรบรรลุถึงเป้าหมายและการสอนของครู โดยได้อธิบายรายละเอียดของกิจกรรมทั้ง 3 ประเภทไว้ดังนี้ คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว หลักสูตรระดับชาติจะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อสะดวกแก่การนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นหรือของโรงเรียน ดังนั้นครูจึงไม่สามารถ

ที่จะนำหลักสูตรไปสอนได้ เมื่อยังไม่มีการตัดแปลง ถ้าจะกล่าวรวม ๆ แล้ว การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึงการตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร สิ่งที่ผู้นำหลักสูตรไปใช้จะต้องตีความหมายก็คือ หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไว้ว่า "สภาพแวดล้อมในชุมชนหรือท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัย ผู้นำหลักสูตรไปใช้ต้องกำหนดรายละเอียดเอาเองว่า จะให้นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไรของชุมชนบ้าง เนื้อหาในตัวหลักสูตรไม่อาจกำหนดลงไปอย่างชัดเจน เพราะผู้สร้างหลักสูตรไม่อาจจะประมวลรายละเอียดของสภาพชุมชนทุกแห่งลงไปหลักสูตรระดับชาติได้

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายได้นั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยหลาย ๆ ด้านมาเสริม ทั้งนี้เพราะการนำหลักสูตรไปปฏิบัติที่โรงเรียน ผู้บริหารควรสำรวจดูปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียนว่า เหมาะสมกับการนำหลักสูตรมาปฏิบัติหรือไม่ ผู้บริหารต้องคำนึงถึงขนาดของห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ การสอนต่าง ๆ ต้องมีให้พร้อม การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน ประมวลการสอน โครมการสอน แบบเรียน ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมหรือสกัดกั้นการปฏิบัติงานของครูตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

3. การสอนของครู

ครูเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะชี้ชะตาของหลักสูตรทั้งสิ้น ผู้บริหารมีหน้าที่คอยให้ความรู้ ให้ความสะดวก ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้การสอนของครูและการเรียนของเด็กบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร บทบาทของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้นั้นแท้ที่จริง คือการบริหารงานด้านวิชาการนั่นเอง

ดิเรก บุญเรืองรอด (2521) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีคุณภาพเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ เริ่มต้นด้วยการศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง แล้ววางแผนการใช้หลักสูตร และการบริหารการสอน และได้แบ่งย่อยขั้นตอนใหญ่ทั้ง 3 ตอนนั้น เป็นขั้นตอนย่อย 12 ขั้นตอน คือ

1. การทำความเข้าใจหลักสูตรโดยทั่วไป ซึ่งครูจะต้องศึกษาหลักสูตรทั้งฉบับ ไม่ใช่เฉพาะวิชาที่รับผิดชอบ

2. การวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์ความมุ่งหมายกับเนื้อหา

3. การพิจารณากิจกรรมเพื่อสร้างบูรณาการ

4. การจัดโปรแกรมการสอน ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วย งานบุคคล อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ผู้เรียน และเวลา

5. การจัดตารางสอน ซึ่งรวมทั้งงานที่ต้องทำเป็นกลุ่ม และตารางงานสอน

6. การวางแผนการสอนส่วนบุคคล

7. การวางแผนการสอนร่วมกัน ชั้นนี้เป็นชั้นสำคัญมาก เพราะจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวิชา อันจะส่งผลไปยังผู้เรียนทำให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง

8. การศึกษาความพร้อมของผู้เรียน

9. การสอน

10. การประชุมประสานงานการสอนทุกสัปดาห์

11. การประเมินผล

12. การปรับปรุงการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ครูใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทมาก เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จะต้องทำการศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อที่จะจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อการใช้หลักสูตร

2. การจัดเตรียมอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตร

3. การจัดครูเข้าสอน

4. การจัดตารางสอน

5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

กล่าวโดยสรุปแล้วการใช้หลักสูตร ควรที่จะดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

1. การเตรียมบุคลากร
2. การจัดตารางสอน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดสถานที่
5. การจัดการเรียนการสอน
6. การจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตร
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดสอนซ่อมเสริม
9. การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร

การเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากรเป็นงานที่สำคัญในการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองหรือประการใช้ใหม่ จำเป็นที่จะต้องเตรียมบุคลากรที่จะต้องใช้หลักสูตรที่มีความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตร แนวทางในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล เพราะถึงแม้ว่าหลักสูตรจะสร้างไว้ดีหรือปรับปรุงใหม่ให้ดีเพียงใดก็ตาม แต่หากการนำหลักสูตรไปใช้ไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์แล้ว หลักสูตรนั้นก็จะมีประโยชน์อะไร ความล้มเหลวของหลักสูตรย่อมจะบังเกิดขึ้นได้ อาจกล่าวได้ว่าวิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้น่าจะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร (วิชัย ดิสสระ, 2533) การใช้หลักสูตรจะมีประสิทธิภาพ

เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของครู การจัดเตรียมครูผู้สอนนั้นจะต้องคัดเลือกให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และประสบการณ์ ซึ่ง มาลินี บุญรัตน์พันธ์ (2530) ได้เสนอแนะวิธีสำรวจความพร้อมของครูว่ามีวิธีดำเนินการได้หลายวิธี แต่วิธีที่เหมาะสม และได้ผลรวดเร็ว ได้แก่ แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้บริหารนำไปสรุปผล หรือนำข้อมูลที่ได้รับไปประกอบพิจารณาในการเปิดแผนการเรียน และจัดครูที่สอนให้สอดคล้องกับความพร้อมด้านอื่น ๆ ด้วย แบบสำรวจความพร้อมของครูทางโรงเรียนอาจจัดทำขึ้นมาใช้เอง โดยมีข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อและชื่อสกุล คุณวุฒิ วิชาที่ถนัดและสามารถสอนได้นอกจากวิชาเอก เคยได้รับการฝึกอบรมวิชาหรือเรื่องใดมาแล้ว ความรู้ ความถนัด หรือความสามารถพิเศษอื่น ๆ เป็นต้น

บุญมี เฌรยอด (2531) กล่าวว่า ครูเป็น "ตัวเอก" ของขบวนการหลักสูตร ครูมีบทบาทสำคัญที่สุด หลักสูตรจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อนำไปใช้ในห้องเรียน โดยจัดเป็นประสบการณ์ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและความต้องการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ธำรง บัวศรี (2531) กล่าวถึงการเตรียมครูหรือผู้สอนไว้ดังนี้

ครูหรือผู้สอนนับได้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เพราะเป็นผู้นำเอาหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียนจริง ๆ ดังนั้นก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ผู้รับผิดชอบจะต้องเตรียมครูให้พร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทักษะในการใช้หลักสูตรและเจตคติที่พึงมีต่อหลักสูตร ตลอดจนโครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร สำหรับทักษะในการใช้หลักสูตร นอกจากจะต้องมีทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การเรียนการสอน การปกครองชั้นเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้แล้ว ยังต้องมีความเข้าใจในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้วย ในขณะที่เดียวกันจะต้องทำความเข้าใจให้ผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร ซึ่งจะ เป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

- การเตรียมครูผู้สอนอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องนโยบาย จุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้าง รูปแบบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตร การอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่อง การประชุมปฏิบัติการ เพื่อฝึกทักษะที่จำเป็น (ธำรง บัวศรี, 2531) ซึ่งรวมถึงการส่งไปศึกษาดูงาน การให้มีการ
- ศึกษางานก่อนเปิดภาคเรียน (กิติมา ปรีดีศิริก, 2532) การสำรวจความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะของครู การสนับสนุนให้ไปร่วมฝึกอบรม ประชุมและสัมมนาทางวิชาการ และจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2528)

การจัดการการสอน

ตารางสอน เป็นเอกสารที่นำเอาข้อกำหนดการสอนที่ประกอบด้วยกิจกรรมของแต่ละกลุ่มประสบการณ์มาจัดลำดับ กำหนดคาบเวลาที่เหมาะสมใน 1 สัปดาห์ตามแนวทางของหลักสูตรที่เป็นกระบวนการลำดับก่อนหลังและหลักการพัฒนาของผู้เรียน

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา กรมวิชาการ (2534) ได้เสนอแนะหลักในการจัดทำตารางสอนไว้ดังนี้

1. การจัดการสอน ไม่ควรใช้ช่วงเวลาที่เหมือนกันหมด เพราะครูจะต้องใช้เทคนิควิธีสอนหลาย ๆ แบบตามความเหมาะสม และต้องฝึกกระบวนการ ต้องศึกษาข้อกำหนดการสอนในแต่ละช่วงเวลาซึ่งต้องมีการเรียนการสอนหลายเรื่องจากกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีการเรียนการสอนที่ต้องเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันให้เหมือนกับชีวิตจริง
2. จัดช่วงเวลาการเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและจิตวิทยาของเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งมีช่วงเวลาประมาณ 20 นาที
3. จัดช่วงเวลาให้โอกาสฝึกทักษะหลาย ๆ ช่วง และฝึกบ่อย ๆ จะช่วยให้การฝึกทักษะพัฒนาอย่างรวดเร็ว

4. กำหนดวันปิด-เปิดภาคเรียนในปีหนึ่ง ๆ ไม่นับวันหยุด ให้มีเวลาเรียนตลอดปี 200 วัน แล้วศึกษาว่าแต่ละกลุ่มประสบการณ์มีเรื่องอะไรที่ต้องเรียนบ้างในแต่ละสัปดาห์ แล้วจัดให้มีเรื่องที่เรียนให้สัมพันธ์กัน

5. จัดช่วงเวลาเรียนมากน้อยตามความเหมาะสม โดยนึกถึงกระบวนการเรียน การสอนของหลักสูตรฉบับปรับปรุง เพื่อการเสริมสร้างลักษณะนิสัยและกระบวนการเรียนรู้

6. การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ควรสอนตามลำดับแผนการสอน เพราะต้องฝึกทักษะตามขั้นตอน การฝึกทักษะการเรียนรู้ คำ ประโยค และข้อความ ส่วนคณิตศาสตร์สอนให้จับเป็นเรื่อง ๆ ไปตามลำดับ สำหรับกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ อาจเลือกให้เหมาะกับความสัมพันธ์เชื่อมโยง ให้เรียนก่อน-หลังได้ตามความเหมาะสมของเหตุการณ์วันสำคัญต่าง ๆ ตลอด จนสภาพของท้องถิ่น

การจัดครู เข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนเพื่อทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน เพราะขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้นี้ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นผู้ที่จัดประสบการณ์การเรียนของเด็ก เตรียมเด็กเพื่อดำเนินชีวิตไปสู่ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ฉะนั้นการเลือกและจัดครูเข้าทำการสอนจึงควรระมัดระวัง เพราะครูแต่ละคนจะมีบทบาทอย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก และหลักสูตรจะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่อยู่ที่ครูเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเมื่อใดการบริหารหลักสูตรมองข้ามจุดนี้ไป การพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาการสอนก็จะพัฒนาเพียงครั้งเดียว ไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นการเสียเวลาเสียแรงงาน และงบประมาณที่ใช้ไป

สุลี พรหมสาขา ณ สกลนคร (2525) ได้จำแนกวิธีการจัดครูเข้าสอนในชั้นประถมศึกษาโดยทั่วไป คือ

1. จัดแบบครูสอนประจำชั้น (Self-Contained Classroom) คือ ครูคนหนึ่งจะได้มอบหมายให้สอนทุกวิชาในชั้นที่รับผิดชอบ การสอนแบบนี้ครูจะอยู่กับนักเรียนในชั้นที่รับผิดชอบ

ทั้งวัน ได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดีง่ายแก่การพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งการสอนแบบนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือครูสามารถสอนให้เด็กเห็นความสัมพันธ์กันระหว่างวิชาและง่ายแก่การจัดกิจกรรม เพราะอาจยืดหยุ่นได้ จะใช้เวลาหลายคาบติดต่อกันออกไปศึกษาออกสถานที่ได้ข้อเสียคือครูต้องเตรียมตัวมากเพราะสอนหลายวิชา ครูไม่สามารถมีความรู้เป็นอย่างดีในทุกวิชาได้ และนักเรียนไม่ค่อยมีประสบการณ์กับครูคนอื่น ๆ จำเจอยู่กับครูคนเดียว

2. จัดแบบครูสอนประจำวิชา (Departmentalization) คือการจัดครูผู้สอนประจำวิชาเป็นการจัดสายงานทางวิชาการของโรงเรียน โดยแบ่งหมวดวิชาตามลักษณะวิชาของหลักสูตร ครูประจำวิชาจะสอนเฉพาะวิชาที่ตนถนัด หรือสาขาวิชาที่เรียนมา ครูประจำวิชาจะเป็นครูประจำชั้นด้วยก็ได้ แต่จะสอนเฉพาะที่ตนรับผิดชอบในชั้นหรือระดับชั้นหรือต่างระดับก็ได้ วิธีจัดแบบนี้แก้ปัญหาเด็กได้พบครูคนเดียว และต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกในสาขาวิชา

การจัดสถานที่

ลักษณะการจัดห้องเรียนมีส่วนอย่างมากในการสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ทางด้านภาษา ดังที่ กาญจนา ปราบพาล (2532) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับสภาพการใช้ภาษาตามความเป็นจริงดังนี้

1. สามารถใช้ห้องเรียนในการอธิบายกิจกรรมและสร้างความสัมพันธ์ในหมู่นักเรียน และให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น
2. สร้างบรรยากาศการใช้ภาษาในรูปแบบของ เกม การอภิปราย และกิจกรรมในรูปแบบอื่นได้
3. เอื้อต่อกิจกรรมประเภทบทบาทสมมติและการจำลองเหตุการณ์
4. ช่วยให้นักเรียนมีจินตนาการ
5. ช่วยให้นักเรียนสามารถนำกิจกรรมที่ทำในห้องไปใช้ในชีวิตจริงได้

กรมวิชาการ (2534) ได้เสนอแนะลักษณะของห้องเรียนที่คาดหวังจะเอื้อต่อหลักสูตรนั้น ควรคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

1. การจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อหลักสูตร

ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ผู้เรียนใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ทั้งวิชาความรู้ การฝึกความคิด การปฏิบัติ และการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ห้องเรียนยังเป็นสถานที่สำหรับผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมส่วนตัว กิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจหาความสนุกสนานเพลิดเพลินและใช้เป็นการพักผ่อนยามว่าง สภาพแวดล้อมในห้องเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนการสอนของครู สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยจะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีผลดี ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงในด้านการให้ความรักและความอบอุ่นแก่ผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง

2. การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่ การจัดและตกแต่งห้องเรียน การจัดที่นั่ง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดมุมเสริมความรู้และอื่น ๆ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่จะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จะต้องยึดหลักการจัดที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอตามความจำเป็นของการเรียนรู้ ไม่ใช่จัดไว้อย่างไรก็คงสภาพนั้นตลอดไป การจัดสภาพห้องเรียนในลักษณะนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ

การจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการศึกษา การศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใด จะบรรลุตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ประพนอม สร้อยศักดิ์ (2534) ได้กล่าวถึงวิธีสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่แรกเริ่มถึงปัจจุบันดังนี้

1. การสอนแบบตรงหรือแบบธรรมชาติ (Direct Method of Natural Method) เป็นการเรียนภาษาจากต่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเป็นผู้สอนให้ ลักษณะการเรียนจะไม่มีคำอธิบายกฎเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์มากนัก แต่ให้ผู้เรียนเรียนไวยากรณ์ด้วยการพูดปากเปล่าซ้ำทำให้เกิดความแม่นยำกฎไวยากรณ์ไปในตัว การสอนดำเนินการเป็นขั้น ๆ จากการฟัง พูด แล้วจึงอ่านและเขียนเป็นการฝึกฟังแล้วพูดเลียนแบบจนสามารถพูดและอ่านพร้อมทั้งใช้ประโยคเหล่านี้ได้เองโดยอัตโนมัติ

2. การสอนแบบวิธีการแปลและไวยากรณ์ (Grammar Translation Method)

เป็นการเรียนโดยการแปลอังกฤษเป็นไทย ไทยเป็นอังกฤษ อ่าน เขียน ตามคำบอกลายมือ ไวยากรณ์ และเรียงความ

3. การสอนแบบฟัง-พูด (Aural-Oral Approach) มุ่งฝึกทักษะทั้ง 4 ได้แก่

ฟัง พูด อ่าน เขียน เน้นให้ผู้เรียนสามารถสนทนาโต้ตอบได้หลังจากเรียนภาษาหรือฟังแล้ว ใช้วิธีฝึกปากเปล่า (Oral Drills) ทิ้งคำและรูปประโยค (Pattern Practice) จนคล่อง จึงอ่านและเขียน

4. การสอนตามแนวการรับรู้และความคิด (Cognitive Approach) มุ่งให้

ผู้เรียนใช้ความคิดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ครูเป็นผู้สร้างหรือกำหนดสถานการณ์ให้ มีการเสริมแรงเพื่อเป็นแรงจูงใจอยากพูดอยากเขียน มีการฝึกปากเปล่าเพียงเล็กน้อย ไม่เน้นให้ท่องจำหรือพูดซ้ำ ๆ การเขียนหรือการทำแบบฝึกหัด หลักเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์ ครูจะนำประโยคตัวอย่างทั้งที่ผลิตและถูกมาเปรียบเทียบให้นักเรียนดูเพื่อให้ผู้เรียนคิดหาข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

5. การสอนแบบยเอกัตภาพ (Individualized Instruction) มุ่งยึดความ

แตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความสามารถไม่เท่ากัน เป็นการสอนแบบรายบุคคลมีบทเรียนจัดตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งมีทั้งบทเรียนธรรมดา และบทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Lessons) ซึ่งเป็นชุดการสอนของ Jilap การจัดห้องเรียนแบ่งเป็นมุมต่าง ๆ เช่น มุม Reading มุม Writing นักเรียนก็แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ เช่นกันตามความสามารถ มีครูผู้สอน 2 คนขึ้นไปช่วยกันสอนที่เรียกว่า Team Teaching

6. การสอนแบบวิธีเงียบ (The Silent Way) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างครูและ

นักเรียน ลดบทบาทของครูที่จะพูดภาษาอังกฤษ แต่เพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาขณะที่เรียนมากกว่า ผู้คิดวิธีสอนแบบนี้คือ Dr.Caleb Gattegno ซึ่งหน่วยสันติภาพอเมริกาขนานนามมาใช้ในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2517 โดยวิธีเงียบสอนภาษาไทยแก่อาสาสมัครอเมริกันที่ทำงานในประเทศไทย และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ วิธีเงียบนี้มีผู้นำมาใช้เพียงบางแห่ง ส่วนมากมักจะเป็นการทดลองเพื่อศึกษาหาผลเปรียบเทียบกับวิธีสอน

7. การสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง และมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เพราะการสอนจะเน้นที่หน้าที่ (Function) ของโครงสร้างต่าง ๆ ของภาษาเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ในการสื่อความหมาย

นอกจากความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ แล้ว ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรมีทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสม รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลอีกด้วย ในเรื่องดังกล่าวนี้ กาญจนา ปราบพาล (2532) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนที่สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในห้องเรียน ได้แก่

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด
2. ในระยะเริ่มต้นของการสอนไม่ควรบังคับให้นักเรียนพูดถ้ายังไม่พร้อม
3. ใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
4. คิดวิธีที่ทำให้นักเรียนไม่เครียด
5. สำหรับนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ควรมีแบบฝึกหัดเกี่ยวกับไวยากรณ์ให้ทำบ้าง
6. ศึกษาความสนใจของนักเรียน และแทรกความสนใจนั้นไว้ในบทเรียน
7. สร้างบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนไม่อายเวลาทำผิด
8. ถ้าสอนการสนทนา ควรสอนประโยคที่นำไปใช้ได้
9. ให้เข้าใจว่านักเรียนไม่สามารถเรียนรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาได้พร้อมกัน
นักเรียนสามารถใช้บางรูปแบบได้ก่อนรูปแบบอื่น
10. เวลาสอนไม่ควรใช้การแปลเป็นเทคนิคในการสอน

การจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตร

เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรได้เข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ในหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรนี้ไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเตรียมเครื่องมือช่วยในการใช้

หลักสูตรซึ่งเรียกว่าวัสดุหลักสูตรในเรื่องดังกล่าวนี้ ธารง บัวศรี (2534) ได้ให้ความหมายของวัสดุหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรได้จัดทำหรือจัดหามาเพื่อช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัสดุหลักสูตรมีความสำคัญมากไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเข้าใจหลักสูตรดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยในด้านอื่น ๆ ด้วยหลายด้าน เป็นต้นว่า ช่วยในการสอน ช่วยในการประเมินผล ช่วยในการบริหารงานหลักสูตร และช่วยในการนิเทศการศึกษา ประโยชน์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ช่วยในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ดำเนินไปอย่างราบรื่น เพราะมีความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ตรงกัน

วัสดุหลักสูตรมีหลายประเภท ได้แก่ สิ่งพิมพ์ เช่น คู่มือหลักสูตร คำแนะนำในการสอน คู่มือการประเมินผลการเรียนรู้ วัสดุหลักสูตร นอกจากนี้อาจเป็นในรูปของแผ่นภาพ แผนภูมิ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงและภาพ สไลด์และภาพยนตร์ สิ่งสำคัญก็คือ ไม่ว่าจะอยู่ในประเภทใดวัสดุหลักสูตรนั้น ๆ จะต้องมียุคประสงค์อย่างเดียวกันคือ ช่วยให้ผู้ใช้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้หลักสูตรดีขึ้น

ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจำเป็นต้องอาศัยวัสดุหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สื่อการสอน และเอกสารต่าง ๆ ที่จะชี้แนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาทิเช่น กำหนดการสอน แผนการสอน ฯลฯ

กรมวิชาการ (2534) กล่าวว่ากระบวนการจากหลักสูตรไปสู่แผนการสอนแนวทางหนึ่งที่มีผู้นิยมปฏิบัติเมื่อได้รับมอบงานให้จัดการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง คือการดำเนินงานตามขั้นตอนง่าย ๆ ต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรฉบับปรับปรุง และนำมาใช้เป็นกรอบแนวปฏิบัติในการวางแผนจัดการเรียนการสอน
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับวิชานั้นในลักษณะเป็นจุดประสงค์ปลายทางที่ควรจะต้องเกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อได้เรียนวิชานั้นจนครบถ้วนแล้ว

3. เขียนโครงสร้างของวิชาที่จะสอนทั้งวิชา ซึ่งนิยมเรียกว่า "กำหนดการสอน"
4. สร้างแผนการสอนโดยหยิบยก หัวข้อเรื่อง จำนวนคาบ สำระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหัวข้อเรื่องมาทำเป็นแผนการสอน

แผนการสอนที่ต้นนี้ กรมวิชาการ (2534) ได้เสนอแนะว่าควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ ต่อไปนี้

1. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นกระบวนการ และนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

สื่อการสอน

สื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนของครู การนำหลักสูตรไปสู่การสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจนและบังเกิดผลนั้น สื่อการสอนมีส่วนอย่างมากในการกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนความสนใจของผู้เรียนต่อเนื้อหาต่าง-ๆ

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนว่า หมายถึงวัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ใน

การประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น อุปกรณ์การสอน เทคโนโลยีการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา โสตทัศนศึกษา โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการเรียน แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่าสื่อการสอนมากกว่า เพราะมีความหมายกว้างขวาง มีใช้หมายถึงเพียงสิ่งของที่ใช้ประกอบการสอน แต่หมายถึงทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้วเกิดความเข้าใจง่ายรวดเร็วชัดเจนขึ้น เรียกว่า สื่อการสอนทั้งสิ้น

สื่อการสอนมีมากมายหลายประเภท ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 พวก ได้แก่

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) บางที่เรียกว่าสื่อประเภทหนัก ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นจานเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
2. วัสดุ (Software) บางที่เรียกว่าสื่อประเภทเบา ได้แก่ फिल्म ภาพยนตร์ ม้วนเทปประกอบเสียง รายการวิทยุ หนังสือเรียน ของจริง หุ่นจำลอง แผนที่ แผนภูมิ ลูกโลก รูปภาพ ป้ายนิเทศ ฯลฯ เป็นต้น
3. เทคนิคหรือวิธีการ (Technique or Method) ได้แก่ เทคนิคในการเรียนแบบ การแสดง การละเล่นละครหุ่น การสาธิตกรรมวิธี การศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

มีทนา ทองใหญ่ (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะสื่อการสอนที่ดีว่าในการพิจารณาเลือกสื่อการสอนที่ต้นควรมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่จะสอนในชั่วโมงนั้น ๆ
2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ใช้ได้ง่าย สะดวก และปลอดภัย
5. ไม่สิ้นเปลืองประหยัดและคุ้มค่า

สำหรับสื่อการสอนในวิชาภาษาอังกฤษนั้นมีมากมายหลายชนิดตั้งแต่ของที่ครูสามารถผลิตเองได้ อาทิเช่น บัตรคำ บัตรภาพ บัตรอักษร แถบประโยค ซึ่งใช้กับกระเป๋าค้นหา รวมถึงรูปภาพ ของจำลองต่าง ๆ และสื่อที่สามารถจัดหาประกอบการสอนของครูได้ เช่น เครื่องเล่นเทป โทรทัศน์ เทปวีดีโอ รวมทั้งการจัดให้มีห้องปฏิบัติการภาษา (Sound Lab) อีกด้วย

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำ ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้เรียนแล้ว การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างเด่นชัดและเกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับการจัดกิจกรรมนั้น สุกุพรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้กล่าวถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สามารถนำไปผสมผสานความรู้ทางวัฒนธรรม อาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ได้แก่ การเชิญเจ้าของภาษามาสนทนาด้วยการเยี่ยมชมสถานทูต หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ (Cultural Events) เช่น การมีโอกาสเข้าชมการแสดงดนตรี ละคร บัลเลต์หรือเข้าโบสถ์ในวันสำคัญทางศาสนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาโดยตรง การมีเพื่อนทางจดหมายและประสบการณ์ตรงที่สำคัญ และมีประโยชน์ที่สุดคือการมีโอกาสใช้ภาษาในประเทศของเจ้าของภาษาหรือต่างประเทศ
2. กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์รอง ซึ่งจัดได้ง่ายกว่ากิจกรรมประเภทแรก ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การจัดนิทรรศการ จัดมววัฒนธรรมในห้องเรียน การฟังและดูเทป และดูวีดีโอ ภาพยนต์ อ่านและอภิปรายเรื่องในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร เป็นต้น

การจัดสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม คือการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อนซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากครูผู้สอนเป็นพิเศษ รวมถึงการสอนนักเรียนที่มีความสามารถในการรับรู้ได้รวดเร็วให้ได้ใช้ความสามารถนี้อย่างเต็มที่และเป็นประโยชน์

จำนงค์ พรายเข้มแข (2531) ได้กล่าวถึงวิธีการในการสอนซ่อมเสริมโดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. พบข้อบกพร่องจากการสังเกตเห็นพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในทันทีทันใดทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการประเมินสถานการณ์ให้เก็วไว้องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนโดยฉับพลัน ซึ่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบแล้ว ครูจะเลewayางเฉยเสียไม่ได้ ต้องฉวยโอกาสซ่อมและเสริมอย่างมีจังหวะให้ผสมกลมกลืนกับกระบวนการเรียนการสอน

2. พบข้อบกพร่องจากการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ปรากฏอยู่ในแบบการประเมินผลทั้งแบบสำรวจรายการ แบบจัดอันดับคุณภาพ และแบบข้อทดสอบ ซึ่งถ้าครูผู้สอนยอมสละเวลาสักเล็กน้อย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินในแต่ละครั้ง นำมาพิจารณาอย่างรอบคอบและด้วยใจเป็นกลาง แล้วจึงดำเนินการวางแผนในการสอนซ่อมเสริมให้ถูกจุดก็จะช่วยให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2535) ได้ให้หลักพึงปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. ครูควรหมั่นสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนว่าเขามีข้อบกพร่องในด้านใดบ้างที่ควรจะได้รับการแก้ไขหรือส่งเสริมให้เขามีพัฒนาการได้ดียิ่งขึ้นตามความสามารถ ในการหาข้อมูลเพื่อทราบข้อบกพร่องของนักเรียน นอกจากครูจะใช้การสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมแล้ว ครูอาจหาข้อมูลจากการสอบถามครูคนเดิม จากการศึกษาระเบียบสะสม หรือจากการทดสอบพื้นฐานความรู้ทั่วไปทางภาษาก่อนเรียนซ่อมเสริม การหาข้อมูลจากหลาย ๆ ทาง และนำมาประมวลกันจะช่วยให้ครูได้ข้อมูลซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้กว้างขวางและแม่นยำ

2. ในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 ครูต้องพยายามตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของคนที่จะต้องเป็นผู้คอยส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน จูงใจและคอยกระตุ้นให้เด็กได้เรียนอย่างสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายท้อแท้

ในลักษณะดังกล่าวครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนสูง ใจเย็น มีความรักเมตตาต่อเด็ก ๆ ให้คำชมเชยผลงานของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม ซึ่งผลงานของเขาที่ทำขึ้นมาด้วยความมานะพยายาม แม้จะยังไม่ดีนักก็ตาม การเสริมแรงด้วยการชมเชยเพียงเล็กน้อยโดยพยายามค้นหาส่วนดีที่เขา มีอยู่มากกว่าชมก็ช่วยให้เขาเกิดกำลังใจได้

2.2 การจัดสื่อและกิจกรรมการสอน ครูควรจัดเตรียมหาสื่อที่จูงใจ เช่น การใช้เกมใช้เพลง หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความกระตือรือร้นรักที่จะเรียน นอกจากนี้กิจกรรมควรจัดหลากหลายไม่ซ้ำซาก นักเรียนจะได้เรียนโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย สามารถทำความเข้าใจในบทเรียนได้อย่างง่าย ๆ และมั่นใจ

2.3 ในการดำเนินการสอน ครูควรให้คำอธิบายช้า ๆ ชัดเจน มีลำดับขั้นตอน เริ่มการฝึกจากสิ่งที้ง่าย ๆ ไปก่อนจึงค่อยเพิ่มความยากและซับซ้อนขึ้น จนกระทั่งนักเรียนเกิดความเข้าใจได้มั่นใจ นอกจากนี้ครูควรตระหนักเสมอว่า กิจกรรมที่จะให้นักเรียนนั้นเป็นกิจกรรมที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เขาได้มีส่วนร่วมในการเรียนได้อย่างทั่วถึง

2.4 การจัดช่วงเวลาในการสอนซ่อมเสริมนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินไปจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ส่งผลให้การเรียนซ่อมเสริมไม่ประสบผลสำเร็จ สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมจะใช้คือประมาณ 15 นาที ซึ่งครูอาจเลือกใช้ช่วงเวลาใดก็ได้ เช่น สอนทุกวัน สอนหลังเลิกเรียนบางวัน หรือก่อนเข้าเรียนเป็นบางวัน หรือจัดในเวลาเรียน โดยจัดตารางไว้ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

2.5 การจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม ควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยรวมนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในด้านที่คล้าย ๆ กันหรือเหมือนกันเข้าด้วยกัน เพื่อจัดกิจกรรมให้เขาได้ฝึกฝนร่วมกันหรือมีการแข่งขันกันบ้างเพื่อความสนุกสนาน และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองยิ่งขึ้น ส่วนนักเรียนที่มีข้อบกพร่องเฉพาะตัวแตกต่างจากกลุ่มเพื่อน ครูก็อาจนัดแนะนำมาซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลตามที่ครูเห็นสมควร

การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมี การนิเทศและติดตามผล เพื่อที่จะได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับความไม่เข้าใจ บางประการที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ตลอดจนเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดังที่ กรมวิชาการ (2534) ได้กล่าวถึงการนิเทศ การศึกษาว่า คือกระบวนการสร้างสรรค์ในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็น กันเองแก่ครูในอันที่จะปรับปรุงครูและสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการ ศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร เป็นอย่างดีและสามารถใช้หลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจะต้องจัดให้มีระบบการนิเทศทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ถือว่าการ นิเทศภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งควรจัดให้มีขึ้นอย่างเป็นระบบโดยมีการจัดองค์กร เป้าหมาย วิธีการนิเทศ และกิจกรรมในการนิเทศกำหนดไว้อย่างชัดเจน

การบริหารการศึกษาและการนิเทศการศึกษา จะต้องประสานสัมพันธ์กัน วิธีการและ เทคนิคต่าง ๆ ควรตั้งอยู่บนเจตคติและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การนิเทศควรเน้นในเรื่องการ ทดลอง การสังเกต การวินิจฉัย และความเชื่อถือได้ และควรเป็นเรื่องของความร่วมมือของ ครูทุก ๆ คน โดยให้ครูทุกคนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี ทั้งในการอภิปรายเพื่อแก้ปัญหา และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

กิจกรรมและเทคนิคต่าง ๆ ที่สถานศึกษาอาจจะเลือกจัดให้เหมาะสมกับการแก้ ปัญหา ได้แก่ การประชุม การฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ การจัดนิเทศ การจัดมุม หนังสือ การให้คำปรึกษาแนะนำ การสาธิตการสอน การไปเยี่ยมชมโรงเรียนอื่น การศึกษาค้นคว้าวิจัยทดลอง การจัดนิทรรศการ การให้ไปฝึกงาน การใช้กลุ่มสร้างเสริมคุณภาพและ การสังเกตการสอน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผนการบริหารงาน จำเป็นต้องมี การควบคุม ติดตาม หรือกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

การกำกับติดตามมีลักษณะกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

1. เป็นการตรวจสอบตามจุดปฏิบัติงาน เพื่อดูว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือไม่
2. เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในระหว่างการค้าเงินงานของแผนหรือโครงการ
3. เป็นกิจกรรมที่เน้นการเก็บข้อมูลในระหว่างดำเนินการว่าเป็นอย่างไร แตกต่างจากที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาอะไรหรือไม่

ประโยชน์ของการติดตามทำให้ระบบการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และมีกระวังในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

การประเมินผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียน

การที่โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้นั้น จะต้องบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาโดยอาจดำเนินการดังนี้ (กรมวิชาการ, 2534)

1. กำหนดให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นกิจกรรมของทุกฝ่ายและทุกงาน
2. สร้างความเข้าใจการประเมินผลการใช้หลักสูตรด้วยตนเองให้เกิดขึ้นกับคณาจารย์ในโรงเรียน
3. มอบหมายงานการประเมินผลแต่ละด้านให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการประเมินตามระยะเวลาที่กำหนด
4. ดำเนินการประเมิน
5. สรุปผลการประเมินของผู้ปฏิบัติงาน
6. นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาางานของโรงเรียน

ดังนั้นการประเมินผลการใช้หลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะใช้ตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีในสถานการณ์ใด มีสาเหตุอะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานใช้หลักสูตร เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขได้ทันทีในขณะที่พบข้อบกพร่องเมื่อได้ดำเนินการใช้หลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ธำรง บัวศรี (2531) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการใช้หลักสูตรว่าเป็นการประเมินผลในขั้นปฏิบัติการ (Implementing) การประเมินผลประเภทนี้เริ่มขึ้นหลังจากที่นำหลักสูตรหรือโครงการที่จัดทำขึ้นไปใช้ในสภาพที่เป็นจริง จุดมุ่งหมายของการประเมินประเภทนี้ก็คือเพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มาให้ผู้ปฏิบัติงานซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายได้ 3 ประการคือ

1. เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง หรือทำนายข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้น
2. ให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงาน
3. เพื่อประโยชน์ในการเก็บหลักฐานในการปฏิบัติงาน

การประเมินผลกระบวนการทำได้หลายวิธี คือ

1. การตรวจสอบอย่างต่อเนื่องว่าอะไร คือสาเหตุของข้อบกพร่อง เช่น ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนด้วยกัน ผู้เรียนด้วยกัน หรือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตรวจสอบระบบการสื่อสาร การสนับสนุนจากส่วนกลางในด้านการเงิน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร ฯลฯ
2. การคาดคะเนการณ์ล่วงหน้าว่าควรทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
3. การเปรียบเทียบสิ่งที่จะต้องทำและได้ทำไปแล้วว่ามีช่องว่างหรือไม่ อย่างไร เช่น ถ้ากำหนดว่าจะมีการสอนเนื้อหาวิชานี้ ก็ตรวจสอบว่าในการปฏิบัติจริงได้สอนหรือไม่ หลักฐานการตรวจสอบจะชี้ให้เห็นว่าข้อบกพร่องเกิดจากอะไร

กล่าวโดยสรุปแล้วขั้นตอนการดำเนินงานประเมินผลการใช้หลักสูตรควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ในระหว่างที่มีการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลจากการวัดนี้มาประเมินดูว่าขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การสอนนั้นมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อจะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถและความสนใจ ฉะนั้นหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์นี้จึงประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งจัดไว้ให้โรงเรียนเลือกสอนตามความเหมาะสม โดยกำหนดอัตราเวลาเรียนไว้ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นวิชาเลือกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ใช้เวลาสอนอย่างน้อย 200 ชั่วโมงต่อปี ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ตามวัยและศักยภาพ การจัดทำสื่อและกระบวนการสอนจึงต้องเน้นทักษะสัมพันธ์ โรงเรียนมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นแต่ละแห่ง (กรมวิชาการ, 2533)

คำอธิบายทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนมีดังนี้

ทักษะการฟัง

ฝึกฟังและปฏิบัติตามความหมายของคำ วลี ประโยค จำแนกและจัดหมวดหมู่ความสัมพันธ์ของเสียง และคำที่ฟัง

ฝึกฟังประโยค บทสนทนาสั้น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพลง แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับความเข้าใจ ความรู้สึก และข้อคิดที่ได้จากสิ่งที่ฟัง

ฝึกฟังข้อความสั้น ๆ แล้วอภิปรายซักถามใจความสำคัญของเรื่อง

เพื่อให้มีความสามารถในการฟัง เข้าใจสิ่งที่ฟัง ปฏิบัติตามได้ สามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง มีความสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีนิสัยที่ดีในการฟัง

ทักษะการพูด

ฝึกออกเสียงคำ วลี ประโยค ให้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงภาษาอังกฤษตามแบบ
ให้สัมพันธ์กับความหมายและ เรื่องที่ฟัง

ฝึกพูดสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม เล่าเรื่อง อธิบายแสดง
ความนึกคิด ความต้องการ แสดงบทบาทสมมติ เล่าเรียนแบบเล่นเกม และฝึกร้องเพลง

เพื่อให้มีความสามารถในการพูดได้ชัดเจนถูกต้อง สื่อความได้ มีความสนุกสนานและ
มีนิสัยที่ดีในการพูด

ทักษะการอ่าน

ฝึกอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค ตามหลักเกณฑ์การอ่าน

ฝึกอ่านออกเสียง และอ่านในใจ เรื่องที่เกี่ยวกับประสบการณ์ และการดำเนินชีวิต
นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ๆ ข่าว โฆษณา คำแนะนำ คำชี้แจง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟที่ประกอบ
เรื่องราวที่นำมาอ่าน แล้วอภิปรายซักถามเกี่ยวกับรายละเอียด ความคิดเห็น และใจความสำคัญ
ของเรื่องที่อ่าน

ฝึกใช้พจนานุกรมในการเพิ่มพูนความรู้

เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่านและสามารถนำไปอ่านคำใหม่ ๆ ได้
มีทักษะในการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ สรุปใจความ
สำคัญ การใช้พจนานุกรม และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในการอ่าน

ทักษะการเขียน

ฝึกคัดลายมือ เขียนสะกดคำ ประสมอักษร คำ วลี ประโยค และข้อความตามที่
กำหนดให้

ฝึกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เครื่องหมายต่าง ๆ การเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามความหมาย ประโยคและรูปประโยค การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายได้ชัดเจน

อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ใจความสำคัญของเรื่องที่เขียน แล้วฝึกเขียนภายใต้คำแนะนำ และตามความคิดของตนเองอย่างเสรี สนทนาง่ายหรือข้อความสั้น ๆ จากการอ่านและการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน แบบกรอกรายการต่าง ๆ แผนผัง บัตรเชิญ บัตรอวยพร

เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความหมายได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และนำการเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จุดมุ่งหมายทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่อบรมอย่างครบครัน โดยอาศัยความคิดและวัฒนธรรมอย่างมีแบบแผนเป็นเครื่องมือ โดยให้ผู้เรียนได้พบมรดกของวัฒนธรรม ในรูปแบบการติดต่อกับส่วนตัวและการมีพันธะสัมพันธ์กับส่วนรวม โรงเรียนมุ่งให้การศึกษาค่านิยมแท้จริงในแง่ของชีวิต และพยายามที่จะให้ค่านิยมนั้นแทรกเข้าไปในชีวิต ความจริงวัฒนธรรมจะมีค่าในการอบรมก็เฉพาะเมื่อเยาวชนสามารถให้การเรียนเกี่ยวพันกับสภาพในชีวิตที่ซึ่งเขาค้นเคย จนกว่าจะเห็นแจ่มแจ้งและประจักษ์ขึ้นเอง ต้องช่วยนักเรียนให้อธิบายว่าประสบการณ์และความจริงที่เขาพบนั้น หมายความว่าอย่างไร โรงเรียนใดละเลยหน้าที่นี้ และสอนโดยวิธีไม่ให้เกิดคิดแต่ครุ่นบอเองหมดก็เท่ากับขัดขวางมิให้นักเรียนพัฒนาตนเอง

จุดมุ่งหมายของการสอนที่โรงเรียนคือ การอบรม หมายความว่าต้องพัฒนามนุษย์จากภายในจิตใจช่วยให้มนุษย์พ้นจากภาวะที่ขัดขวางมิให้เขาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง โรงเรียนต้องยึดหลักการที่ว่า โรงเรียนมีแผนมุ่งอบรมให้มนุษย์สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

ในฐานะที่เป็นองค์กรสำหรับการอบรม โรงเรียนมีหน้าที่อย่างเป็นทางการอย่างหนึ่งก็คือ โรงเรียนจะต้องค้นพบพลังด้านศีลธรรมเพื่อปลูกฝังฝ่ายจิตของแต่ละคน และช่วยให้เขาบรรลุถึงเสรีภาพทางศีลธรรม ซึ่งคู่กับเสรีภาพทางด้านจิตใจ (สมณกระทรวง, มปป)

กล่าวโดยสรุปแล้วโรงเรียนคาทอลิกมุ่งมั่นให้การศึกษอบรมเพื่อมุ่งหมายที่จะ

1. พัฒนาเด็กนักเรียนให้เป็นบุคคลที่ครบ คือพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ตลอดจนเอกลักษณ์และบุคลิกภาพตามแนวจิตตารมณ์ของแต่ละสถาบัน
2. ปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจที่มีจริยธรรมและคุณธรรม มีความเคารพซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และผนึกกำลังกันรับผิดชอบ เพื่อความดีของส่วนรวม มีความรักและกตัญญูรู้คุณต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และต่อสถาบันของตน
3. ปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยโดยเน้นให้มีความรักต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นวิถีชีวิตของคนไทยในระบอบประชาธิปไตย รู้จักรักษาศิลปวัฒนธรรม ศีลธรรม และประเพณีที่ดีงามของชาติ
4. ส่งเสริมด้านวิชาการและการปฏิบัติ โดยมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยนั้นได้มีการรวมกลุ่มกันขึ้นเป็นองค์กร เพื่อจะได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยยึดถือนโยบายที่ถูกต้องร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรในสถาบันการศึกษาคาทอลิก ได้รับการอนุญาตจัดตั้งเป็นสมาคมตามทะเบียนสมาคม เลขที่ จ 3061 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2533 โดยใช้ชื่อว่า "สมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)"

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารีรัตน์ น้ำเพชร (2530) ได้ศึกษาพัฒนาการของหลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่พุทธศักราช 2443-2528 โดยการวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่

จดหมายเหตุ เอกสารทางด้านหลักสูตร พระราชบัญญัติต่าง ๆ ระเบียบข้อบังคับ และข้อมูล ทัศนคติ ได้แก่ บทความ หนังสือพิมพ์ วารสาร และวิทยานิพนธ์ นอกจากนั้นยังได้สัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความสอดคล้องของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ จะมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องน้อยมาก เมื่อสภาพแวดล้อมยังไม่เปิดโอกาสในการนำไป ใช้ นักเรียนจึงไม่สามารถเกิดความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะต่าง ๆ ได้
2. เนื้อหาและคำศัพท์ยากและมากเกินไป ไม่เหมาะกับวุฒิภาวะของนักเรียน
3. อัตราเวลาเรียนไม่สัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งมากและยากไม่เหมาะกับวุฒิภาวะ ของนักเรียน

ปราณี ศรีสุวรรณ (2531) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์ (ภาษา อังกฤษ) ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยส่งแบบสอบถามและแบบวัดความรู้ความเข้าใจ ไปยังผู้บริหารและครูผู้สอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

1. โรงเรียนมีการวางแผนการสอน ส่วนการจัดทำกำหนดการสอนและบันทึก การสอนมีครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นผู้จัดทำ แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
2. การใช้หลักสูตรโดยยึดจุดหมายหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีการเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา การจัดครูเข้าสอนโดยจัดครูที่ มีความรู้และทักษะในการสอนภาษาอังกฤษ มีการจัดตารางสอนทุกปี
3. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพทันสมัย ใช้การได้ดี แต่ไม่เพียงพอ ยังไม่มี การจัดห้องเรียนสำหรับใช้สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ โรงเรียนบริการวัสดุอุปกรณ์ในการ ตกแต่งห้องเรียน
4. ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการสังเกตการสอนใน ชั้นเรียน แต่ยังไม่มีการใช้เครื่องมือในการนิเทศ

5. ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลางในด้านหลักสูตร เทคนิค และวิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และในระดับมากในด้านเนื้อหาวิชา

6. กิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัด ยังไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน หลักเกณฑ์ในการเลือกเทคนิคและวิธีการสอน คือ ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการจัดสอนซ่อมเสริมโดยสอนซ่อมเฉพาะเด็กที่เรียนช้า ส่วนใหญ่ วัดผลและประเมินผลในด้านความเข้าใจ โดยการตรวจผลงาน

7. สภาพปัญหาในการใช้หลักสูตร คือขาดครูที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ขาดห้องเรียนที่ใช้เรียนภาษาโดยเฉพาะ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอน ไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริมและเกณฑ์ที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดไว้สูงเกินไป

บุญล้อม ปานลักษณ์ (2535) ได้ศึกษาการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้สอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. การเตรียมการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนกำหนดนโยบายโดยยึดหลักความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดทำแผนการสอน สืบหาความรู้ ความเข้าใจ ความถนัดในการสอนของครูผู้สอน ใช้คู่มือและหนังสือ English is fun ประกอบการจัดการเรียนการสอนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาระบบการเรียนการสอน สื่อ และจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง มีการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาคู่มือการวัดผลและประเมินผล และเตรียมเครื่องมือในการนิเทศและติดตามผล

2. การดำเนินการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะกระบวนการและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อจัดบรรยากาศในห้องเรียน วัสดุ และประเมินผลการเรียนด้วยวิธีทดสอบ และนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนด้วยการเยี่ยมเป็นชั้นเรียน

3. การติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยการสอบถามจากครูผู้สอน

4. ปัญหาการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดหลักสูตร ขาดเอกสารประกอบการจัดทำแผนการสอน ครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อไม่เพียงพอและขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิต อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการนิเทศและติดตามผล และไม่มีกานำผลการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงการจัดหลักสูตร

จากสาระสำคัญ หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการศึกษาในลักษณะของการจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวนี้ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป